738/05

Den 19. december 2005 blev i sag nr. 66.107:

xxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

SEB Pension
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i SEB Pension, tidligere Codan Pension, klager over, at selskabet har afvist at udbetale invalideydelse og yde præmiefritagelse efter den 1/10 2001.

Selskabet har afvist at udbetale invalideydelse og yde præmiefritagelse efter den 1/10 2001 under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3 eller derunder.

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1961, den 20/8 2000 anmeldte,at hun havde pådraget sig et erhvervsevnetab. Af anmeldelsen fremgår bl.a., at hun havde fået smerter og nedsat kraft i begge skuldre og arme. Endvidere fremgår det, at hun havde arbejde som ufaglært montrice, og at hendes løn var ca. 7.700 kr. hver 14. dag.

På baggrund af klagerens anmeldelse bevilgede selskabet midlertidige ydelser.

I vurderingsgrundlaget forelå bl.a. journaludskrift af 13/7 1999 fra Arbejdsmedicinsk Klinik på O. Universitetshospital, hvoraf det bl.a. fremgår:

> "Smerterne i skuldrene er aftaget, men ikke forsvundet, og de øvrige ledsmerter i overekstremiteterne er uændrede så hun jævnligt tager analgetika og føler sig

hæmmet i den daglige udfoldelse. Der er stadig morgenstivhed af 30-45 minutters varighed. Kan føle sig træt, men har svært ved at sove om natten pga. uro i armene. I øvrigt ingen almensymptomer. Derimod kan der periodevis være snurren og prikken diffust i hænderne, og hun synes også at kraften i disse er blevet ringere?
Ved objektiv klinisk undersøgelse demonstreres nedsat håndtrykskraft især på højre side, i øvrigt normale forhold i enhver henseende."

I forbindelse med den løbende opfølgning på sagen modtog selskabet bl.a. journaludskrift af 21/11 2000 fra J.M.B., der er speciallæge i fysiurgi og reumatologi. Af journaludskriftet fremgår bl.a.:

"Objektivt:
...
Bevægelsesapparatet findes med udtalt palpationsømhed sv.t. supraspinatus pectoralis triggerpunkter, senehæfter omkring skulderled samt albueled, isometrisk test neg., håndled, fingerled intakt, ingen artritsuspicio, intet perifer nervekompressionssyndrom.
...
Jeg vil anbefale at pt. fortsat behandles i et socialmedicinsk regi med oplacering til ikke armbelastende arbejde."

Selskabet indhentede endvidere løbende oplysninger fra S. Kommune.

Selskabet fik bl.a. oplyst, at klageren påbegyndte et forrevalideringsforløb den 5/6 2001 og senere et egentligt revalideringsforløb den 1/9 2001 med henblik på uddannelse til socialrådgiver.

I skrivelse af 1/10 2001 til klageren meddelte selskabet, at hun - på grund af revalideringen - ikke længere opfyldte kriterierne for at få udbetaling af ydelser og fuld præmiefritagelse efter den 1/10 2001. Selskabet begrundede afgørelsen med, at det vurderede, at hendes generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 2/3.

Imidlertid fik klageren tiltagende smerter i arme og skuldre, hvorfor hun omkring årsskiftet 2001/2002 måtte opgive at tage HF på VUC. Revalideringsplanen blev vurderet urealistisk, og efterfølgende blev der foretaget arbejdsprøvning på S. Boligcenter 20 timer ugentligt. Efter 1 1/2 måned blev timeantallet nedsat til 15 timer ugentligt.

Den 21/10 2004 modtog selskabet en ny anmeldelse af tab af erhvervsevne fra klageren. Hun angav i den forbindelse, at hun ikke havde kunnet klare sit revalideringsforløb, og at hun havde fået bevilget fleksjob i sin ægtefælles gulvfirma med virkning fra den 1/9 2002.

Selskabet indhentede herefter fleksjobsagens akter fra S. Kommune, hvoraf det bl.a. fremgår, at klageren var blevet ansat som kontor-/regnskabsassistent med 15 timer ugentligt og 2/3 løntilskud. Der skulle tages skånehensyn i forhold til hendes svage arme/skuldre, og der var behov for pauser.

Af notat dateret 28/7 2004, der er udarbejdet af læge konsulent J.B., fremgår bl.a.:

> "Har netop været arbejdsprøvet i 20 timers fleksjob i ejendomsmæglerfirma, men magtede knapt de 20 ugentlige arbejdstimer - selvom der var et stabilt fremmøde og god stabil arbejdsindsats.
>
> Aktuelt er der ønsket en vurdering af om pgl. vil kunne klare et 15 timers ugentligt fleksjob som kontormedhjælp i ægtefællens firma.
>
> Umiddelbart skønnes at dette kunne være en god mulighed - da arbejdet formentlig vil foregå i pgl.'s eget hjem og der således vil være mulighed for varierende arbejdstid hen over dagen/ugen - ligesom pgl. umiddelbart vil kunne hvile ved behov."

I den forbindelse har selskabet henvist til notat af 28/6 2002 fra S. Kommune, hvoraf det bl.a. fremgår:

> "Situationen er blevet bedre efter der er blevet indlagt faste (og lange) pauser i arbejdsdagen.
>
> Pgl. har stadig svært ved at klare de 20 timer."

I ”Indstilling til fleksjob” af 12/8 2002 anførte sagsbehandler A.E. bl.a.:

> "Der skønnes på baggrund af de lægelige oplysninger i sagen samt lægekonsulentens konklusion at være tale om, at I.s lidelse er kronisk og at hun er lægelig afklaret.
>
> Revalideringsmulighederne skønnes udtømte. Det skønnes ikke realistisk, at I. kan klare et job på almindelige vilkår på det ordinære arbejdsmarked pga. de helbredsmæssige forhold. Kontorjob på 15 t. ugl. med de oplistede skånehensyn skønnes foreneligt med hendes lidelse. Tilskud på 2/3 skønnes ligeledes foreneligt med hendes arbejdsindsats. Det skønnes i denne sag at være en fordel, at der er tale om ægtefællens firma, idet arbejde så kan foregå i hjemmet med mulighed for at variere arbejdstid henover dagen."

I skrivelse af 2/12 2004 til klageren meddelte selskabet, at det vurderede, at hendes generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 2/3, hvorfor hun ikke var berettiget til forsikringsdækning. Videre henviste selskabet til, at kommunen foretager en vurdering af arbejdsevnen, hvor selskabet vurderer erhvervsevnetabet. Man kan således ikke tage kommunens beslutning om størrelsen af løntilskud i forbindelse med fleksjobbet som udtryk for, hvor meget den generelle erhvervsevne er nedsat.

Klageren kunne ikke acceptere selskabets afgørelse, hvilket hun meddelte i skrivelse af 6/12 2004. Hun henviste bl.a. til, at hun - uafhængig af kommunen - havde gennemført et revalideringsforløb på R.-V. Videre henviste hun til, at hun - i forhold til sit/sine tidligere erhverv - ingen brugbar erhvervsevne har tilbage.

I skrivelse af 12/1 2005 til klageren fastholdt selskabet sin afgørelse. Selskabet henviste bl.a. til, at forsikringen dækker ved tab af den generelle erhvervsevne, hvilket betyder, at det er klagerens erhvervsevne i ethvert erhverv, der er forsikret, og ikke kun erhvervsevnen i forhold til hendes tidligere erhverv.

Klageren har herefter indbragt sagen for nævnet, hvor hun har gjort gældende, at selskabet med virkning fra den 1/10 2001 skal genoptage udbetalingen ved tab af erhvervsevne samt yde præmiefritagelse.

I forbindelse med behandlingen af klageren har selskabet fået tilsendt yderligere akter fra klagerens sag om fleksjob, herunder en afmeldingsrapport af 21/9 2001 fra R.-V., hvoraf det bl.a. fremgår:

"**Uddannelse/beskæftigelse:**

...

I august 1999 påbegyndte I. Handelsskolens Grunduddannelse for Voksne.

...

Hun læste ihærdigt hver aften under uddannelsen, hvilket betød, at hun afsluttede uddannelsen med et gennemsnit på mellem 9 og 10. Da hun efter endt uddannelsesforløb stadig var smerteplaget i armene, valgte hun at sygemelde sig.

...

Helbred:

I. oplyser, at hun er smerteplaget i sine skuldre, arme og fingre, hvorfor hun ikke mener at kunne tåle skulder- arm- og fingerbelastende arbejde. Eksempelvis magter hun ikke at være en fuld indkøbepose og tilføjer, at hun anser uafbrudt bilkørsel i omtrent en times tid, for at være urealistisk, da dette vil fremkalde smerter i arme og skuldre.

I hjemmet varetager hun de fleste huslige funktioner, om end opgaverne på baggrund af hendes helbredsmæssige tilstand under hendes sygeforløb er spredt ud over hele dagen. Hun giver udtryk for, at hun ved at dele opgaverne ud over hele dagen, opnår en betragtelig smertereduktion.

...

Kursusperioden:

I. har i perioden 5.6.2001 - 19.6.2001 deltager i kursusforløb på R.-V.

...

Under kursusforløbet blev det også mere klart for I., at hun i højere grad end tidligere, skulle forsøge at lægge noget af ansvaret fra sig for de huslige funktioner i eget hjem, og i stedet forsøge at uddelegere nogle af arbejdsopgaverne til de øvrige familiemedlemmer. Dette for at få frigjort såvel noget tid som energi og overskud. Imidlertid viste netop det at fralægge sig noget af ansvaret, som værende hendes største barriere i forhold til at få hverdagen til at gå op i en højere enhed. Problemet var iføl-

ge I., at hendes ægtefælle, der i kraft af sit store engagement i sin virksomhed, ikke havde mulighed for at bidrage med så meget i hjemmet. Hertil kom, at I. også havde svært ved at lade opgaverne ligge, såfremt de ikke var blevet udført af f.eks. hendes voksne børn.

Arbejdsprøvningen:

...

I arbejdet med flygtninge viste I., at hun besad denne robusthed ved, at hun kunne holde problemstillingerne adskilte, og var i stand til at løse dem. Derudover gav I. udtryk for, at hun ikke tog problemerne med hjem.

Imidlertid havde hun problemer af fysisk art. Ved løft af ringbind over skulderhøjde samt ved at holde telefonrøret ved øret over længere tid udløstes smerter i skuldre og underarm. Samtidig skal nævnes, at I. opnåede et timeantal på 32 timer. Oveni dette timeantal brugte hun hver dag 1 1/2 time til at transporter sig til og fra arbejde. I forbindelse med hjemtransporten, hvor I. skulle holde på bilrattet, fik hun ofte smerter i underarmene."

Selskabet har endvidere fået forelagt et lægebrev, udfærdiget af speciallæge i arbejdsmedicin J.R.J. den 27/1 2005. Af lægebrevet fremgår bl.a., at klageren har uændrede gener i forhold til tidligere. Endvidere fremgår det, at der ikke var blevet foretaget en objektiv undersøgelse, fordi denne undersøgelse sammen med køreturen til E. ville betyde en forværring af smerterne i klagerens arme.

I skrivelse af 3/3 2005 til nævnet har selskabet fastholdt sin afgørelse. Af skrivelsen fremgår bl.a.:

"Ud over at vi således kan konstatere, at forsikrede trods alt er i stand til at køre i bil til E., kan vi også lægge til grund, at forsikrede ikke har oplevet en væsentlig ændring i sin helbredstilstand efter de senest lægelige erklæringer i sagen, der daterer sig til 2001.

Efter en fornyet gennemgang af sagen skal vi fastholde den trufne afgørelse.

...

I denne sag blev forsikrede sygemeldt fra et job som montrice på grund af smerter i skuldre og arme. Vi tilkendte derfor forsikrede ydelser indtil hun påbegyndte et revalideringsforløb. Vi fandt herefter ikke, at hendes generelle erhvervsevne var nedsat med mindst to tredjedele, hvilket er betingelsen for at være berettiget til ydelser på forsikringen.

Vi kan konstatere, at forsikrede har været igennem et arbejdsprøvningsforløb, hvor hun har arbejdet 32 timer om ugen og hertil haft 1 1/2 times daglig transport. Af afmeldingsrapporten fra R.-V. fremgik samtidig, at forsikrede havde ansvaret for at få hendes og ægtefællens hjem til at fungere, da ægtefællen dedikerede sin tid til sin selvstændige virksomhed.

I forbindelse med en arbejdsprøvning på et ejendomsmæglerkontor arbejdede forsikrede 20 timer om ugen, men forsikrede mente selv, at det ville fungere bedst, hvis hun arbejdede 15 timer om ugen.

Hertil kommer, at der ikke er lægelig dokumentation for arten og omfanget af den lidelse forsikrede har pådraget sig, og at der ud fra de foreliggende lægelige undersøgelser ikke så alvorlige tegn på skade, at forsikredes generelle erhvervsevne ud fra en lægelig synsvinkel kan anses for at være nedsat med mindst to tredjedele.

Vi skal på den baggrund gøre gældende, at det allerede af den grund, at forsikrede arbejder 15 timer om ugen er klart, at forsikredes generelle erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat med mindst to tredjedele. 15 timer om ugen udgør mere end en tredjedel tid, og forsikrede arbejder således for meget til, at hendes erhvervsevne kan anses for at være nedsat med mindst to tredjedele.

Det forhold, at S. Kommune har bevilget to tredjedel tilskud til lønnen i forsikredes fleksjob, kan ikke ændre ved denne vurdering. Kriterierne for tildeling af løntilskud i fleksjob og kriterierne for ret til ydelser i henhold til vores forsikringsbetingelser er ikke de samme. Vi skal i denne forbindelse særligt henlede opmærksomheden på, at

løntilskuddet er resultatet af en forhandling mellem kommunen, borgeren og arbejdsgiveren. Løntilskudsdelen kan bl.a. derfor ikke ses som et udtryk for den generelle erhvervsevne.

Vi skal herudover henlede opmærksomheden på, at forsikrede i et arbejdsprøvningsforløb har klaret en arbejdsuge på 32 timer.

Der er ingen dokumentation for, at forsikrede skulle være ude af stand til at varetage et job i videre omfang end hun gør i sit nuværende fleksjob, og vi skal på den baggrund gøre gældende, at det må anses for klart, at forsikredes generelle erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat med mindst to tredjedele.

Vi skal således fastholde, at forsikrede ikke er berettiget til yderligere forsikringsydelser.

For en god ordens skyld skal vi dog gøre opmærksom på, at enhver ret til ydelser for året 2001 blev forældet ved udgangen af 2003."

På foranledning af Danica Pension - hvor klageren tillige har tegnet forsikring - har hun den 2/3 2005 været til undersøgelse hos speciallæge J.R.J. Af speciallægeerklæringen fremgår bl.a.:

"**Konklusion**

...

Efter sidste besøg her har skadelidte dog forsøgt sig med Amitriptylin nocte mhp. at lindre smerter og bedre nattesøvnen, men hun kan ikke mærke nogen effekt.

Da det er noget tid siden, at skadelidte har fået denne type fysioterapi har vi ved vores sidste møde for en måned siden, aftalt, at denne behandling genoptages, og det er kun pga. ventetid, at det endnu ikke er kommet i stand. Jeg forventer, at det vil bedre tilstanden noget i forhold til i dag, men dog ikke, at det vil bedre hendes arbejdsevne.

Det er således ikke min opfattelse (og erfaring fra andre patienter), at hun kan vende hverken helt eller delvist tilbage til den tidligere beskæftigelse som montrice eller til-

svarende industriarbejde. Hun kan ikke arbejde ensidigt og gentaget, kan ikke bruge kraft, og må nødvendigvis bruge armene varieret og tæt ved kroppen. Da tilstanden trods stort set optimal behandling siden 1999 ikke er blevet så stabil at hendes sædvanlige resistens er reetableret kan tilstanden betragtes som stationær. Efter min opfattelse er hendes nuværende arbejdsmæssige tilstand det optimale for hende. Belastes hun yderligere vil tilstanden forringes, og det er derfor ikke realistisk. Kommunen stiller mig bekendt ikke spørgsmålstegn ved, om der kan forventes en større arbejdsindsats, end den aktuelle, og objektivt set er det vel kun fordi ægtefællen er selvstændig og har kunnet give den aktuelle arbejdsmulighed, at det aktuelle fleksjob har kunnet etableres."

I skrivelse af 10/3 2005 til nævnet har klageren bl.a. anført, at den reelle arbejdstid/indsats er maksimalt 10 timer ugentligt, idet der i de 15 timer er indregnet pauser. Hertil bemærker hun, at kommunen ikke kan bevilge et lavere timeantal, idet 15 timer er det mindste i forbindelse med et fleksjob. Videre har hun nærmere redegjort for revalideringsforløbet og har bl.a. anført, at hun ikke gerne belemrer andre med sine problemer. Da hun fik tilbud om en uddannelse som socialrådgiver, var hendes eneste tanke, at når de troede på hende, så ville hun også vise, at hun kunne. Hun har fastholdt, at den eneste grund til, at hun er i arbejde, er, at hun kan arbejde ”hjemme”. Endelig henviser hun til, at selskabet - som vurderingsgrundlag - har brugt rapporter, som er flere år gamle.

I skrivelse af 22/3 2005 til nævnet har selskabet bl.a. anført:

"Vi har haft sagen med det nye lægelige materiale forelagt for vores lægekonsulent på ny.

Vores lægekonsulent angiver, at der ikke er nye oplysninger om forsikredes lidelse, der kan begrunde en ændret vurdering af lidelsens omfang eller dens karakter.

I forhold til forsikredes egne kommentarer til vores brev af 3. marts 2005 skal vi oplyse, at kommunen naturligvis har mulighed for at tilkende fleksjob med et lavere timetal end 15.

Forsikredes angivelse af, at hendes effektive arbejdstid højst er 10 timer om ugen kan ikke tillægges vægt, set i lyset af sagens øvrige oplysninger."

Regulativ for præmiefritagelse og invalideydelser indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**§ 1. Definition af Invaliditet**

Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.

...

§ 4. Præmiefritagelse respektive invaliderenters ikrafttræden og ophør

Præmiefritagelse respektive udbetaling af invaliderente får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder

...

Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for ydelserne ikke er til stede, genoptages præmiebetalingen, og en påbegyndt udbetaling af invaliderente ophører."

Nævnet udtaler:

Det ovenfor citerede policevilkår fortolkes i overensstemmelse med sædvanlig forsikringsretlig praksis som omhandlende tab af den generelle erhvervsevne.

Nævnet har gennemgået sagens akter og må herefter være enig med selskabet i, at klagerens generelle erhvervsevne vurderet i forhold til forsikringsbetingelserne ikke kan anses for nedsat i dækningsberettigende grad efter 1/10 2001.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand